

ዳኞች፡- ተገኔ ጌታነህ

መንበረፀሐይ ታደሰ

ሂሩት መለሰ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፡- ወ/ሮ ሰኢዳ ሁሴን ይመር

ተጠሪ፡- የለም

መዝገቡ ተመርምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍርድ

ጉዳዩ የፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፍትሐብሔር ይግባኝ ችሎት በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 480 ስር የተመለከተውን መሰረት በማድረግ ያስተላለፈውን የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት በመሆኑ ሊታረም ይገባል በማለት አመልካች ነሐሴ 07 ቀን 2001 ዓ.ም በተፃፈ ማመልከቻ ስለመለከቱ የቀረበ ነው። አመልካች በጠቅላይ ፍርድ ቤት የፍትሐብሔር ይግባኝ ሰሚ ችሎት የተሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ተፈፅሟል የሚሉት አመልካች ፈፀሙ የተባሉት ድርጊት ስለመፈፀሙ በአሳማኝ ማስረጃ ያልተረጋገጠ መሆኑን፣ ድርጊቱ ስለመፈፀሙ ከችሎቱ ውጪ ሌላ ምርመራ ተከናውኖ ባግባቡ ሊጣራ ይችል የነበረ እንጂ ለውሳኔው መሰረት የሆነውን ድንጋጌ የማያሟላ መሆኑን፣ ችሎቱ የአመልካችን መከላከያ ማስረጃዎችን የመዘነበት አግባብ የማስረጃ አሰማም እና ምዘና ሥርዓትን ያልተከተለ መሆኑን ያሳያሉ ያሏቸውን ምክንያቶችን በመዘርዘር ነው።

ይህ ችሎትም የአመልካችን አቤቱታ ለአቤቱታው መነሻ ከሆነው ውሳኔ ግልባጭ እና አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ በሚከተለው መልኩ መርምሯል።

በዚህም መሰረት አመልካች ጥፋተኛ የተባሉት በፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ከሶሪቲ ኢንተርናሽናል ትሬዲንግ ጋር በነበረባቸው የፍትሐብሔር ይግባኝ ክርክር ጉዳዩ ገና በምርመራ ላይ ባለበት ሁኔታ ጉዳዩ አልቋል፣ አስጨርሼአለሁ፣ የተፈረደላችሁን ገንዘብ አታገኙም፣ ጉዳዩን ለማስጨረስ ከዳኞች ጋር ተነጋግሮ ገንዘብም ከፍያለሁ እያሉ ስለመናገራቸው ለጉዳዩ መልስ ሰጪ የነበረው ሶሪቲ ኢንተርናሽናል ትሬዲንግ ባቀረባቸው ማስረጃዎች ተረጋግጧል ተብሎ እና ይህ አድራጎት ደግሞ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 480 ስር የተመለከተውን ድንጋጌ ያሟላል በሚል ነው። አመልካች የፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት የፍትሐብሔር ይግባኝ ሰሚ ችሎት ድርጊቱ ስለመፈፀሙ የሰማቸው ምስክሮች ቃል ክብደት ተሰጥቶ በአንፃሩ የአመልካች ምስክሮች ቃል ክብደት ውድቅ ያደረገው ያላግባብ ነው፣ ድርጊቱ ስለመፈፀሙ በቂና አሳማኝ ማስረጃ አልቀረብኝም በማለት የሚከራከሩ ቢሆንም የስር ፍርድ ቤት በቂ ማስረጃ አስቀርቦ የግራ ቀኙን ማስረጃዎችን ቃል በመመዘን የወሰነ መሆኑን ስለተገነዘብን እና ይህ ችሎት የማስረጃ ምዘናን በተመለከተ ስልጣን የሌለው በመሆኑ አመልካች በዚህ ረገድ ያቀረቡትን ክርክር የምንቀበለው ሆኖ አላገኘነውም።

አመልካች አጥብቀው የሚከራከሩት ሌላው ነጥብ፤ ተፈፀመ የተባለው ድርጊት በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 480 ስር የተመለከተውን ድንጋጌ የማያቋቋም፣ ራሱን የቻለ ምርመራ ሊደረግበት የሚችል እንጂ ችሎቱ በራሱ ወዲያውኑ በቀጥታ ቅጣት እንዲያስተላልፍ ስልጣን የሚሰጠው አይደለም በሚል ነው።

በመሰረቱ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 480 ይዘት ሲታይ የማንኛውም ችሎት ሰብሳቢ ዳኛ የፍርድ ቤቱን የዳኝነት ስራ አካሄድ ስነ ስርዓት ለማስከበር ማናቸውንም አስፈላጊ መስሎ የታየውን እርምጃ ሊወስድ እንደሚችል፣ ይህንንም

ለማስፈፀም ለፍርድ ቤቱ ችሎት ክብር ወይም ለዳኝነቱ ሥነ-ሥርዓት መልካም አመራር ተቃራኒ የሆነ ጠባይ የሚያሳየውን ማናቸውንም ተከራካሪ ወገን ወይም ጠበቃ ወይም በችሎቱ ውስጥ የሚገኘውን ማናቸውንም ሰው ተቃራኒ ተግባር በሰራበት ጊዜ በያዘው መዝገብ ላይ የገንዘብ መቀጮ ሊወስንበት የሚችል ስለመሆኑ ያስገነዝባል። ድንጋጌው በፍርድ ቤቱ እይታ ውስጥ ወይም ፊት ለፊት የተፈፀመ፣ የፍርድ ቤቱን ስራ የሚያውኩ ተግባሮችን ማስቆም፣ አስፈላጊ እርምጃዎች እንዲወሰድ ለፍርድ ቤቱ ወዲያውኑ በቀጥታ የመወሰን ስልጣን የሚሰጥ መሆኑን እንገነዘባለን። የድንጋጌው አስፈላጊነትም ተከራካሪ ወገኖችም ሆኑ ማናቸውም ግለሰብ የሚፈፅሟቸው ተግባሮች የፍርድ ቤትን ሥርዓትና ክብር የሚያናጉ፣ ህብረተሰቡ በፍርድ ቤት ላይ ያለውን አመኔታ የሚቀንሱ ከሆነ ማስወገድ ነው ተብሎ ይታሰባል።

ወደ ተያዘው ጉዳይ ስንመለስም አመልካች ጥፋተኛ የተባሉት በፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ከሶሪቲ ኢንተርናሽናል ትራዲንግ ጋር በነበረባቸው የፍትሐብሔር ይግባኝ ክርክር ጉዳዩ ገና በምርመራ ላይ ባለበት ሁኔታ ጉዳዩ አልቋል፣ አስጨርሼአለሁ፣ የተፈረደላችሁን ገንዘብ አታገኙም፣ ጉዳዩን ለማስጨረስ ከዳኞች ጋር ተነጋግሮ ገንዘብም ከፍያለሁ እያሉ ማስወራታቸው በሚገባ በማስረጃ ተረጋግጠዋቸው ነው። ይህ አድራጎት የዳኝነትን ክብርን፣ የዳኝነት አስተዳደርን የሚነካ፣ ሕብረተሰቡ በፍርድ ቤቱ ላይ እምነት እንዳይኖረው የሚያደርግ ስለመሆኑ ግልፅ ነው። በመሆኑም የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት አመልካች ያስወሩት ተግባር በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 480 ስር የተመለከተውን ድንጋጌ የሚያሟላ ነው በማለት አመልካችን ወዲያውኑ በቀጥታ በያዘው መዝገብ ጥፋተኛ በማድረግ በብር 10,000.00(አስር ሺህ) መቅጣቱ ሕጋዊ እንጂ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የተፈፀመበት ነው ለማለት የሚያስችል ሆኖ ስላላገኘነው ውሳኔው ሊፀና የሚገባው ሆኖ ተገኝቷል። በዚህም መሰረት ተከታዩን ወስነናል።

ው ሣ ኔ

1. በፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 42643 ሐምሌ 30 ቀን 2001 ዓ.ም የሠጠው የጥፋተኝነትም ሆነ የቅጣት ውሳኔ ፀንቷል።
2. መዝገቡ ተዘግቷል፤ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ራ/ታ